

INFORME DE DESEMPEÑO AMBIENTAL

PERÍODO DE XANEIRO A DECEMBRO DE 2021

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	3
2. ALCANCE DO SISTEMA DE XESTIÓN AMBIENTAL	4
3. POLÍTICA AMBIENTAL	5
4. ASPECTOS AMBIENTAIS	6
5. DESEMPEÑO AMBIENTAL	8
5.1. CONSUMO DE RECURSOS NATURAIS	8
5.2. EMISIÓN Á ATMOSFERA.....	9
5.3. XERACIÓN DE RESIDUOS.....	10
6. FACTORES DE CONVERSIÓN.....	11
7. PROGRAMAS DE MELLORA	12
8. MELLORES PRÁCTICAS DE XESTIÓN AMBIENTAL	13

1. INTRODUCCIÓN

A Deputación de Pontevedra situou a axenda medioambiental como prioridade da súa acción de goberno. A transición ecolóxica é un obxectivo transversal que estará presente a partir de agora en todos os proxectos emprendidos desde o Pazo provincial; un deles será implantar un sistema de xestión ambiental de acordo cos requisitos establecidos na norma UNE-EN ISO 14001:2015.

O obxecto deste informe é facilitarlles ás partes interesadas información relativa ao desempeño ambiental durante o ano 2021.

Súmate a este gran reto apaixonante no que está en xogo o futuro do planeta e o noso benestar.

2. ALCANCE DO SISTEMA DE XESTIÓN AMBIENTAL

Todas as actividades dos servizos da Deputación de Pontevedra realizadas no centro de traballo situado no Pazo provincial, na avenida Montero Ríos, s/n, 36071 Pontevedra.

ARQUITECTURA	ASESORÍA XURÍDICA	COMUNICACIÓN INSTITUCIONAL	RECURSOS HUMANOS E FORMACIÓN
CONTRATACIÓN, FACENDA E PATRIMONIO	CULTURA	DEPORTES	SECRETARÍA XERAL
INTERVENCIÓN	MEDIO AMBIENTE	PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS	TESOURERÍA

3. POLÍTICA AMBIENTAL

Ante a situación de emerxencia climática, unha das cuestións máis urxentes que ten a nosa sociedade é darlle a necesaria resposta ao imparable cambio climático. Por iso, a Deputación de Pontevedra asumiu como prioridade contribuír a este gran reto global.

A institución provincial converteu a transición ecolóxica nun obxectivo transversal da acción de goberno; por este motivo, implantouse un sistema de xestión ambiental no Pazo provincial que inclúe a totalidade dos servizos realizados neste centro: Arquitectura; Asesoría Xurídica; Comunicación Institucional; Contratación, Facenda e Patrimonio; Cultura; Deportes; Intervención; Medio Natural; Prevención de Riscos Laborais; Recursos Humanos e Formación; Secretaría Xeral; e Tesourería.

O sistema de xestión implantado demostra o compromiso da Deputación de Pontevedra coa mellora continua do comportamento ambiental e co cumprimento dos seguintes principios:

- Garantir que se cumpran os requisitos legais e outros que a institución subscriba no relativo á xestión ambiental
- Sensibilizar e formar permanentemente as persoas e motivalas a que se sumen a este desafío imparable no que todas e todos somos necesarios
- Protexer o medio:
 - o Minimizando o impacto ambiental dos nosos servizos:
 - Cun uso sostible dos recursos
 - Coa redución das emisións atmosféricas
 - Mediante a segregación en orixe dos residuos xerados
 - o Comprometéndose coa prevención da contaminación
- Establecer obxectivos e accións de mellora alcanzables. Dotar os servizos dos medios e recursos necesarios para conseguilos

A Presidencia da Deputación de Pontevedra comprométese a desenvolver os compromisos fixados nesta política e no propio sistema de xestión ambiental.

Pontevedra, 13 de febreiro de 2020

O SECRETARIO

Por delegación, a xefa do servizo da Escola de Cantería,
segundo R. P. nº 2016001033 de 25 de xaneiro de 2016

4. ASPECTOS AMBIENTAIS

Identificáronse os aspectos ambientais derivados das actividades dos servizos da Deputación de Pontevedra incluídos no alcance do sistema de xestión ambiental e tamén aqueles asociados a posibles situacións de emerxencia, desde unha perspectiva do ciclo de vida:

- Aspectos directos: xerados polas actividades sobre as que se ten capacidade de control de xestión
- Aspectos indirectos: xerados como consecuencia das actividades sobre as que non se ten pleno control de xestión

Os aspectos ambientais identificados avalíanse para determinar aqueles que son significativos; a continuación, indícanse os aspectos significativos na avaliación realizada correspondente á anualidade 2021:

ASPECTOS AMBIENTAIS DIRECTOS			
CONSUMO DE RECURSOS NATURAIS			
●	Combustible de vehículos, maquinaria e equipos		
XERACIÓN DE RESIDUOS NON PERIGOSOS			
●	Orgánicos	●	Vidro
		●	Pilas
XERACIÓN DE RESIDUOS PERIGOSOS			
●	Residuos de lámpadas de descarga, non LED e fluorescentes	●	Residuos de aerosois
		●	Residuos de envases contaminados
EMISIÓN			
●	Emisións á atmosfera de calefacción		
ASPECTOS AMBIENTAIS INDIRECTOS			
REDACCIÓN DE PROXECTOS TÉCNICOS E DIRECCIÓN DE OBRAS			
●	Consumo de auga	●	Consumo de electricidade
		●	Consumo de combustible
●	Consumo de materias primas	●	Residuos de construción e demolición
		●	Residuos industriais non perigosos
●	Residuos industriais perigosos		
Impacto ambiental:			
●	Esgotamento de recursos	●	Contaminación de augas e solos
●	Contaminación atmosférica	●	Contaminación das augas

Dos aspectos ambientais significativos establecéronse accións de mellora relacionadas co consumo enerxético global, co consumo de papel, co consumo de combustible dos vehículos e coas emisións á atmosfera.

Para garantir o noso correcto comportamento ambiental e dispoñer de información actualizada sobre o noso desempeño, o comité de xestión ambiental controla os diferentes aspectos identificados a través de instrucións de control operacional e indicadores de seguimento ambiental, que son analizados periodicamente para detectar a necesidade de realizar correccións ou implantar accións de mellora.

Respecto dos aspectos ambientais asociados a situacións de emerxencia, definimos as medidas de prevención e actuación en caso de emerxencia, que se distribúen a todo o persoal do Pazo provincial a través da *Guía de boas prácticas ambientais no Pazo provincial da Deputación de Pontevedra*. Ademais, avaliamos as actuacións propostas a través dunha comprobación anual.

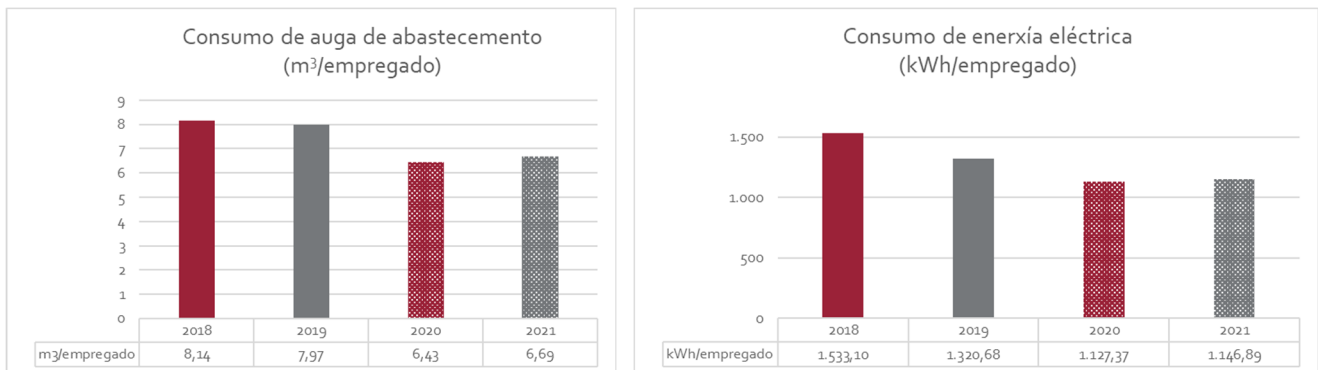
En relación cos aspectos ambientais asociados ao ciclo de vida, sobre os que a Deputación de Pontevedra ten capacidade de influencia, establecemos accións encamiñadas a sensibilizar e a facer partícipes do noso compromiso coa protección do medio ás distintas partes interesadas.

<p>Mantemento dos xardíns dos edificios pertencentes á Deputación de Pontevedra</p> <p>Mantemento dos campos de fútbol naturais e sintéticos para a actividade deportiva</p> <p>Servizos de conservación dos xardíns, arboredo e explotación vitivinícola, frutícola e forestal do predio do castelo de Soutomaio</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p>
<p>Mantemento dos vehículos, da maquinaria e dos equipos en obradoiros externos</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p>
<p>Limpeza das instalacións do Pazo provincial</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p> <p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Obras e mantemento das instalacións e dos equipos do Pazo provincial</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p> <p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Compras e aprovisionamento</p>	<p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Redacción de proxectos técnicos e direccións de obra</p>	<p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Eventos públicos promovidos pola Deputación de Pontevedra</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p> <p>Establecemento de requisitos ambientais na contratación do servizo</p>
<p>Persoas usuarias das instalacións do Pazo provincial</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais</p>
<p>Servizo de laboratorio e explotación gandeira de Mouriscade</p>	<p>Comunicación de boas prácticas ambientais aplicables á súa actividade</p>
<p>Xestión do territorio, atención e asesoramento aos concellos e á cidadanía</p>	<p>Plans e programas nos que se fixan obxectivos concretos</p>

5. DESEMPEÑO AMBIENTAL

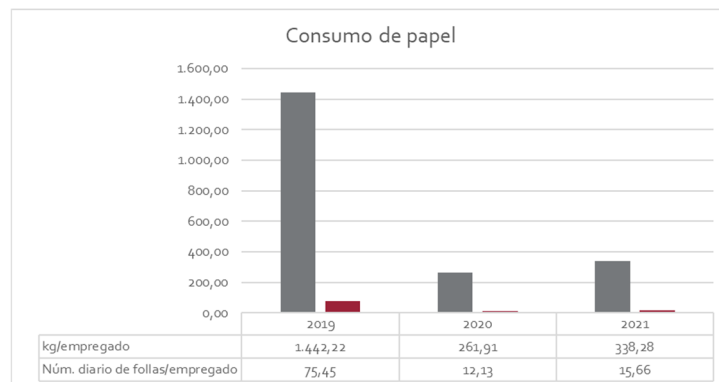
A continuación móstrase a evolución dos aspectos ambientais máis relevantes da nosa actividade dos catro últimos exercicios, co obxecto de analizar a súa tendencia e dispoñer de información para formular posibles obxectivos ou accións de mellora.

5.1. CONSUMO DE RECURSOS NATURAIS

Para o consumo de auga e de enerxía eléctrica decláranse os datos comparativos das anualidades 2018, 2019, 2020 e 2021. Debido á situación sanitaria ocasionada pola COVID-19, os datos rexistrados no ano 2020 foron atípicos, polo que é necesario comparar os datos do ano 2021 cos dos anos anteriores á pandemia. Así, con respecto ao ano 2019, unha diminución dun 16 % no consumo de auga de abastecemento e dun 13 % no de enerxía eléctrica.

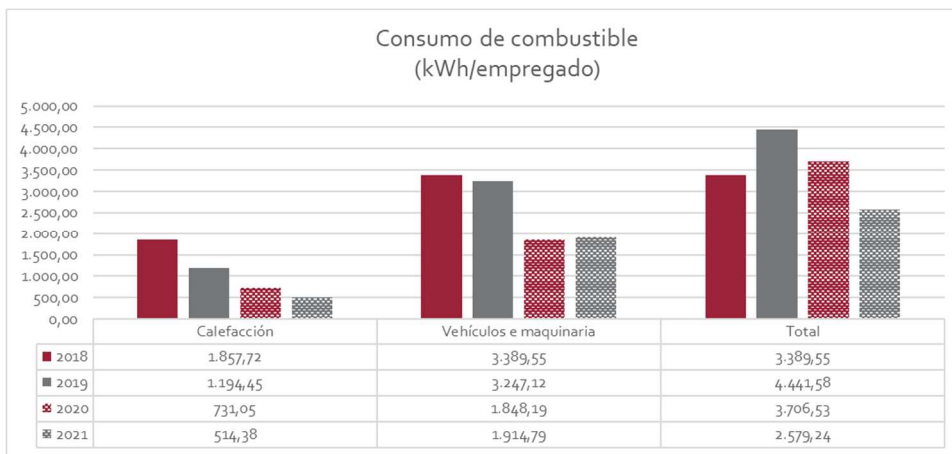
Fronte aos indicadores de comportamento ambiental⁽¹⁾, no ano 2021 o consumo de auga de abastecemento no Pazo provincial foi lixeiramente superior ao parámetro comparativo de excelencia (6,4 m³/empregado).

En relación co consumo de papel, decláranse os datos comparativos das anualidades 2019, 2020 e 2021. Tendo en conta que a influencia da alerta sanitaria ocasionada pola COVID-19 durante o ano 2020 tamén se reflicte nestes datos, é necesario comparar os datos do 2021 cos de 2019, nos que se observa unha diminución de case un 77 %.

Fronte aos indicadores de comportamento ambiental⁽¹⁾, no ano 2021 o consumo de papel no Pazo provincial é lixeiramente superior ao parámetro comparativo de excelencia (15 follas/empregado).

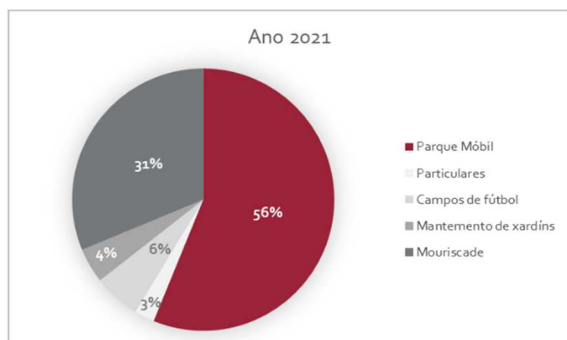
(1) Decisión (UE) 2019/61 da Comisión, de 19 de decembro de 2018, relativa ao documento de referencia sectorial sobre as mellores prácticas de xestión ambiental, os indicadores sectoriais de comportamento ambiental e os parámetros comparativos de excelencia para o sector da Administración pública no marco do Regulamento (CE) núm. 1221/2009, relativo á participación voluntaria de organizacións nun sistema comunitario de xestión e auditoría ambientais (EMAS).

Para o consumo de gasóleo de calefacción e o combustible de vehículos e maquinaria decláranse os datos comparativos das anualidades 2018, 2019, 2020 e 2021.

O cálculo do consumo de combustible de vehículos e maquinaria realízase considerando:

- Os vehículos do Parque Móbil da Deputación de Pontevedra, xa que estes son os que contribúen en maior medida ao consumo.
- Os vehículos particulares do persoal da Deputación de Pontevedra utilizados nos desprazamentos.
- A maquinaria e os equipos utilizados para o mantemento dos xardíns dos edificios pertencentes á Deputación de Pontevedra, dos campos de fútbol naturais e sintéticos para a actividade deportiva, dos servizos de conservación dos xardíns, do arboredo e da explotación vitivinícola, frutícola e forestal do predio do castelo de Soutomaio e o servizo de laboratorio e explotación gandeira de Mouriscade.

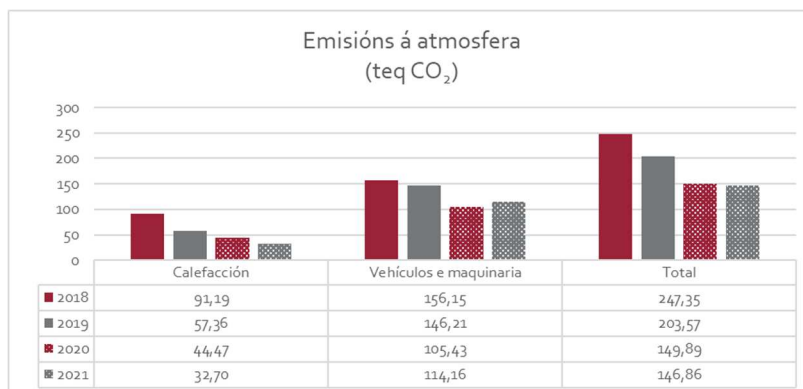

Nos períodos declarados, deixando de lado a anualidade 2020 debido á crise sanitaria, obsérvase, en relación co ano 2019, unha diminución dun 56 % no consumo de combustible de calefacción, dun 41 % no combustible de vehículos, maquinaria e equipos e dun 41 % no consumo total de enerxía.

Con todo, non se dispoñen de todos os datos de consumo de combustible dos vehículos do Parque Móbil debido a un problema no sistema informático, o que impide recuperalos, polo que se espera que a diminución sexa menor do establecido.

5.2. EMISIÓNS Á ATMOSFERA

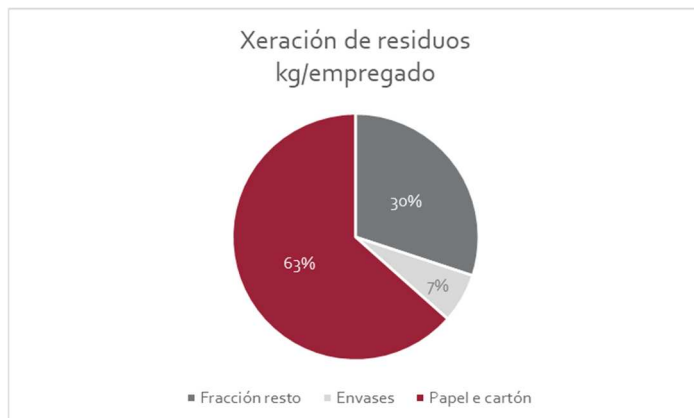
A partir dos datos de consumo de combustible calcúlanse as emisións anuais totais de gases de efecto invernadoiro xerados polo uso das instalacións do Pazo provincial e de vehículos e maquinaria.

Xa que as emisións están directamente relacionadas co consumo, en 2021 estas redúcense respecto dos anos anteriores.

5.3. XERACIÓN DE RESIDUOS

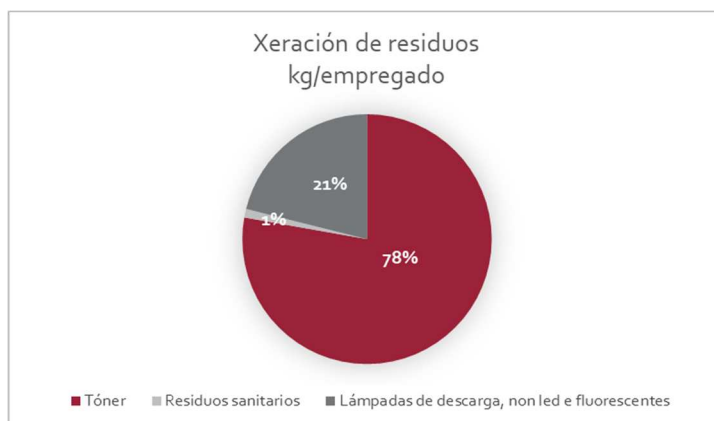
Ao longo de 2021 as principais fraccións de residuos con segregación en orixe, para as que se fai unha estimación das cantidades xeradas, son as seguintes:

Tal e como se pode observar, a xeración de residuos de papel e cartón representa a maior porcentaxe dos residuos producidos.

Fronte aos indicadores de comportamento ambiental⁽²⁾, en 2021 e segundo os datos representados na gráfica anterior como os residuos propios de oficinas, a xeración no Pazo provincial é inferior ao parámetro comparativo de excelencia (200 kg/empregado).

Ademais, dispónse dos datos correspondentes á xeración de residuos de:

A xestión dos residuos indicados realízase a través dos correspondentes xestores de residuos autorizados.

(2) Decisión (UE) 2019/61 da Comisión, de 19 de decembro de 2018, relativa ao documento de referencia sectorial sobre as mellores prácticas de xestión ambiental, os indicadores sectoriais de comportamento ambiental e os parámetros comparativos de excelencia para o sector da Administración pública no marco do Regulamento (CE) núm. 1221/2009, relativo á participación voluntaria de organizacións nun sistema comunitario de xestión e auditoría ambientais (EMAS).

6. FACTORES DE CONVERSIÓN

⁽¹⁾ Densidade		
Gasóleo de calefacción: 900 kg/m ³	Gasóleo: valor medio de 832,5 kg/m ³	Gasolina: valor medio de 747,5 kg/m ³
⁽²⁾ PCI		
Gasóleo = 43 GJ/ton = 11944,54 kWh/ton 1 GJ = 277,78 kWh	Gasolina = 44,30 GJ/ton = 12.305,65 kWh/ton 1 MWh=277,78 kWh	
⁽³⁾ Vehículos particulares		
Consumo medio: 6,3 l/100 km		
⁽⁴⁾ Factor de emisión		
Gasóleo de calefacción: 2,686 kgCO ₂ /l	Gasóleo: 2,493 kgCO ₂ /l	Gasolina: 2,157 kgCO ₂ /l
⁽⁵⁾ Xeración de residuos		
Fracción resto:		
Densidade da fracción = densidade da fracción de envases lixeiros = 25-28 kg/m ³ (valor medio: 26,5 kg/m ³) = 0,0265 kg/l		
Cada papeleira ten unha bolsa de 20 litros e considérase que por cada oito papeleiras se enche unha bolsa		
Fracción envases:		
Densidade da fracción = 25-28 kg/m ³ (valor medio: 26,5 kg/m ³) = 0,0265 kg/l		
Cada papeleira ten unha bolsa de 20 litros e considérase que as papeleiras se enchen todos os días		
Papel e cartón:		
Densidade da fracción = 90 kg/m ³ = 0,09 kg/l		
Cada papeleira ten unha capacidade de 87 litros e considérase que as papeleiras se enchen todos os días		
⁽¹⁾ Real decreto 1088/2010, de 3 de setembro, polo que se modifica o Real decreto 61/2006, de 31 de xaneiro		
⁽²⁾ Informe Inventarios GEI 1990-2020 (edición de 2022), anexo 7		
⁽³⁾ Base de datos de vehículos do IDAE (clasificación de consumo relativo: categoría M ₁ ; clasificación de consumo relativo C; segmento berlinas familiares medio; tipo de monitorización: gasóleo)		
⁽⁴⁾ Rexistro de pegada de carbono, compensación e proxectos de absorción de dióxido de carbono do Ministerio para a Transición Ecolóxica, versión de abril de 2021		
⁽⁵⁾ Fonte: Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico		

7. PROGRAMAS DE MELLORA

En coherencia co noso compromiso de mellora continua do desempeño ambiental, definimos periodicamente plans de acción de mellora, que se establecen segundo os aspectos ambientais que resultaron significativos e os riscos e oportunidades identificados, co fin de minimizar o impacto ambiental derivado das nosas actividades.

Debido a que a situación de alerta sanitaria ocasionada pola COVID-19 implica que as actividades desenvolvidas pola Deputación de Pontevedra no Pazo provincial non se poidan comparar coas actividades normais e considerando que a actividade principal dos servizos do Pazo está asociada a tarefas administrativas, para o ano 2022 fíxase como obxectivo:

- Reducir nun 5 % o consumo de enerxía térmica e eléctrica nas instalacións do Pazo provincial.

Xa que logo, planifícanse accións de mellora relacionadas coa implantación da Sede electrónica, co cálculo da pegada de carbono e proponse un plan de acción para reducilas; así mesmo, coa incorporación de requisitos técnicos e ambientais nas próximas licitacións de vehículos de cara a unha progresiva renovación do Parque Móbil na que se incremente o número de vehículos con menor impacto ambiental (por exemplo híbridos, semihíbridos etc.).

8. MELLORES PRÁCTICAS DE XESTIÓN AMBIENTAL

SUBVENCIONS

Confrarías de pescadoras e pescadores, federación de confrarías e agrupacións de mariscadoras da provincia de Pontevedra.

Proxectos e actuacións que teñan como obxecto a comercialización e a valorización das producións, a formación técnica e o asesoramento para o desenvolvemento da actividade das confrarías e a federación de confrarías, a divulgación e posta en uso das novas tecnoloxías, as enerxías renovables e o aforro enerxético, o material para a vixilancia das producións e os investimentos para mellorar os servizos prestados.

Cooperativas agrogandeiras da provincia de Pontevedra.

Accións que apoiem as entidades agrogandeiras en proxectos destinados a recuperar e poñer en valor os recursos agrarios endóxeos de carácter agrícola e gandeiro que teñan como obxecto a comercialización, transformación e valorización das producións; a formación técnica e o asesoramento para o desenvolvemento de proxectos de investigación e innovación tecnolóxica; a posta en uso das novas tecnoloxías; as enerxías renovables e o aforro enerxético; e investimentos para mellorar os servizos prestados pola cooperativa.

CONVENIOS

Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Universidade de Vigo para elaborar un estudo sobre as implicacións ambientais e o efecto toxicolóxico dos microplásticos na comunidades de macroinvertebrados en ríos da provincia de Pontevedra

Estudo científico no ámbito da ecoloxía e bioloxía ambiental da provincia que aborda unha aproximación ao problema dos microplásticos cun dobre enfoque: determinar a súa presenza e os efectos nocivos que este contaminante ocasiona no medio acuático continental e facer unha aproximación á capacidade dos seres vivos presentes no medio para solucionar o problema a través da súa biodegradación.

Convenio entre a Deputación de Pontevedra e o Consello Superior de Investigacións Científicas, MBG (Misión Biolóxica de Galicia) para instrumentar unha subvención destinada á continuación do estudo sobre a conservación, manexo e uso da biodiversidade de variedades locais de cultivos galegos na provincia de Pontevedra.

Continuación do estudo sobre a conservación das coleccións de cultivos tradicionais de brásicas, millo, leguminosas, vide e oliveira que se manteñen na MBG, de grande interese para Pontevedra e Galicia, co fin de promover o aproveitamento das variedades tradicionais e a diversificación de novos usos e formas de cultivo, todo iso nun contexto da conservación da biodiversidade e do uso sostible dos recursos xenéticos agrarios.

Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Asociación de Desenvolvemento Rural Odega para desenvolver un programa divulgativo sobre o fomento do bo manexo e xestión dos plásticos de uso agrícola na provincia de Pontevedra.

Programa divulgativo sobre o fomento do bo manexo e xestión dos residuos plásticos de uso agrícola, co fin de avanzar no concepto de economía circular, coa transformación dos residuos en subprodutos ou en materias primas doutros procesos, que pasan a ser motores da economía, e a xerar riqueza e emprego.

<p>Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Asociación Sectorial Láctea e Agrícola Galega (ASELAGA) para realizar un programa formativo sobre a potencialidade do leite ecolóxico e dos seus derivados na provincia de Pontevedra.</p>	<p>Programa formativo sobre a potencialidade do leite ecolóxico e os seus derivados na provincia de Pontevedra, a nivel social, económico e ambiental, impulsando a creación de emprego, contribuíndo á creación de empresas ecolóxicas modernas e mellorando a empregabilidade no sector da elaboración e transformación do leite ecolóxico.</p>
<p>Convenio de colaboración entre a Deputación de Pontevedra e a Asociación Sectorial Forestal Galega (ASEFOGA) para realizar un programa formativo sobre a xestión dos apiarios para a produción de mel ecolóxico e derivados na provincia de Pontevedra.</p>	<p>Programa formativo sobre a xestión e as boas prácticas nos apiarios de cara á produción de mel ecolóxico e dos seus derivados para impulsar a creación de emprego e contribuír así ao nacemento de empresas apícolas ecolóxicas e mellorar a capacitación técnica das e dos apicultores na produción e transformación do mel ecolóxico.</p>

PROXECTOS

<p>“Depomar. A importancia do traballo das mulleres mariscadoras en contornos da Rede Natura 2000”</p>	<p>A través do proxecto “Depomar” tratouse de aumentar a sensibilización ambiental e fomentar a conciencia ecolóxica entre diferentes sectores (pescadoras e pescadores, mariscadoras e mariscadores e outras e outros profesionais do mar, turistas, persoas empresarias etc.) e a cidadanía en xeral con respecto aos impactos antrópicos e a importancia da protección e recuperación da biodiversidade e dos ecosistemas mariños en espazos da Rede Natura 2000 e noutros espazos de protección ambiental no marco de actividades pesqueiras sostibles, coma o marisqueo a pé, e coa participación activa e directa da muller mariscadora.</p>
<p>“Interlumes”. Defensa contra incendios forestais na fronteira luso-española.</p>	<p>O proxecto “Interlumes” ten por obxecto contribuír de maneira eficaz e eficiente a aumentar a resiliencia territorial para os riscos naturais transfronteirizos.</p>

PROGRAMAS E ACTUACIÓN

<p>“Voando nas Rías Baixas”</p>	<p>Sensibilización da poboación da provincia sobre os nosos recursos culturais e naturais, en especial da riqueza ornitolóxica, a través de cinco rutas para a observación de aves (Brañas de Xestoso, serra do Cando, Complexo Intermareal Umia-O Grove, enseada de San Simón, esteiro do Miño e foz da Ramallosa) coordinadas pola asociación SEO-Birdlife.</p>
<p>Bosques terapéuticos</p>	<p>Os bosques terapéuticos baséanse na terapia de <i>shinrin ioku</i> ou baño de bosque, técnica orixinaria do Xapón e que consiste en se internar na natureza para relaxar a mente e reducir o nivel de tensión. Debe ser unha experiencia consciente, na que abrimos os cinco sentidos, respiramos fondo e camiñamos, mentres conectamos coa contorna a un ritmo curador. Estas visitas guiadas leváronse a cabo nos Salóns do Lérez (Pontevedra), no Parque Natural do Monte Aloia (Tui), espazo natural Arco da Vella (Vigo), espazo natural do Cabo Udra (Bueu), Ruta da Pedra e da Auga (Meis), bosques da Picaraña (Ponteareas), sendeiro azul do Río Verdugo (Ponte Caldelas), senda do Almofrei (Cerdedo-Cotobade) e Fraga de Catasós (Lalín).</p>
<p>Recollida de “basuraleza” no río Tea, na zona da Freixa (Ponteareas)</p>	<p>A Deputación de Pontevedra sumouse á campaña “1 m² polas praias e os mares” dentro do proxecto LIBERA, iniciativa de SEO-BirdLife, a organización ambiental decana en España, en alianza con Ecoembes, para a loita contra a “basuraleza”.</p>
<p>24 outubro, Día Internacional contra o Cambio Climático</p>	<p>Acto realizado nos exteriores do Pazo provincial, no que estiveron representadas aquelas actuacións relacionadas coa mitigación do cambio climático, directa ou indirectamente, sen deixar de lado a divulgación e a conservación dos espazos naturais.</p>